

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din.

Rokopis se ne vračajo

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Mraz popušča, zameti in plazovi pritiskajo

Položaj se je v splošnem nekoliko zboljšal — Na železniške proge se vale snežni plazovi, ki ovirajo promet — Težke gospodarske posledice ostre zime

Ljubljana, 15. februarja.

Snežni meteži trajajo v Sloveniji neprestančno že četrti dan. Mraz je davi nekoliko odjeren. Temperatura se polagonoma dviga, tudi barometer se je dvignil za približno 4 točke ter se v Sloveniji giblje med 758—760. Temperatura je davi po raznih krajev Slovenia splošno bila nad 15 °C pod ničelo, le na Notranjskem je stanje neizpremenjeno in se je mraz še stopnjeval. Na Rakeku na postaj je davi termometer kazal +25 °C. Na Gorenjskem je bilo stanje termometra med —1! C do 14 °C. Tudi na Stajerskem so vremenske razmere nekoliko povoljnnejše. V Mariboru je bilo dajv —9 °C. v Ljubljani na gl. kolodvoru pa —15 °C.

Kritičen položaj v Ljubljani

Položaj na ljubljanskem živilskem trgu je bil danes naravnost obopen. Vsega primanjkuje. Postavljenih je bilo le 20 stojnic, na katerih so kmecite iz najbližjih okolice prodajale zmrzlo repo, kislo zelje, kislo repo in zelnate glave, ki jih je na trgu razmeroma mnogo. Tudi mlečnih izdelkov ne primanjkuje. Na trgu je bilo pripeljanih okoli 500 kg krompirja. Takoj je bil ves razprodan. Med gospodinjami se vrši huda borba za jajca. Se vedno vlada veliko pomankanje jajce na trgu. Neka kmecica je prinesla na trgu košaro jajce, ki jih je takoj prodala. Gospodinje so zelo povpraševale po štajerskih eksport. jajcih, ki jih je preskrbelo mestna občina na Stajerskem. Pošiljatev pa se je zakasnila, ker je bil tovorni promet od Celja prodi Ljubljani radi plazov prekinjen. Jajca zjutraj niso prispevala na trg. Bržko pride pošiljatev še popoldne in se bodo jajca prodala jutri.

Mestna občina je zelo omisila kidanje snega. Dnevno sedaj odkidava najprometnejše ulice in ceste 250 delavcev, med temi 60 najetih. Sneg pa vozi le 40 voznikov. Dosej je že mestna občina izdala nad 530 tisoč dinarjev za sneg in je postavka v proračunu, ki se ima v krakem obravnavati v občinskem svetu, že davno prekrašena. Treba bo iskati novih naknadnih kreditov. Toliko mestna občina že davno ni izdala za kidanje snega.

TPD odstvari Ljubljani še 7 vagonov premoga

Včeraj je bil položaj v premogovnikih TPD nekoliko boljši. Producija v vseh Premogovnikih je znašalo 300 vagonov premoga, ki ga je povečani revirirala železnična zase. Generalnemu ravnatelju g. Skubcu se je posrečilo pri direkcijski državnih železnic izposlovati Ljubljani še 7 vagonov premoga, ki jih odpošljajo danes iz Trbovlj. S tem premogom bo ustrežno najbolj potrebnim slojem, ki niso že včeraj prišli na svoj račun, ko je prispevala prva pošiljka premoga TPD. Stanje bolnih rudarjev, ki je doseglo pretekle dni rekordno število 2100, se nekoliko boljša ter se že javlja v skupinah na dejo.

Pričakovati je, da bo mogla TPD tudi v prihodnjih dneh nuditi po več vagonov premoga dnevno tako, da bo Ljubljana rešena pomankanja kurirja.

Telefonski in brzjavni promet v redu

Direkcija pošte in brzjavja, tehnični odsek, nam poroča, da je telefonski in brzjavni promet skoraj popolnoma v redu. Ena brzjavna proga je sicer pokvarjena, toda ta ima zgolj lokalni pomen in zato ne pride doliko v poštev. Vse druge proge, ki so bile pokvarjene, je tehnično delavstvo poštne in direkcije že popravilo. Tudi ves telefonski promet je v redu. Pri Dobovi se sicer stikata dve zici, toda kljub temu je mogoče govoriti.

Pisemski in blagovni promet

Kakor smo poročali že včeraj, ljubljanska pošta do preklica ne sprejema paketov za kraje izven območja direkcije. V ostalem je blagovni in pisemski promet že kolikor tolko normalen. Poštna direkcija je ustavila več ambulanc in sicer ambulanci Ljubljana—Zagreb II in obratno ter ambulanci, ki spadajo tudi v področje ljubljanske poštno direkcije, Rakel—Maribor 30 in obratno ter Maribor—Beograd 30 in obratno. Časopisi in pisma sicer v Ljubljani prihajajo, toda s precejšnjimi zamudami. Inozemski časopisi, so deloma izostali.

Otvoritev zavrnivnic v Grubarjevem prekopu

Radi snega in velikih ledeni mas, ki so se pričele kopiti v Grubarjevem prekopu so moral včeraj popoldne zavrnivnice odpreti. Voda v prekopu je zato močna padla tako, da je sedaj med ledom in njo prazen

prostor. Tudi Ljubljanička je znatno padla in le zelo nizka. Led, ki se je delal na nekaterih krajih, se je udri in razpolak. Plast ledja v Grubarjevem prekopu je tenka in zato opazujamo ljudi, naj ne hodijo na led, zlasti pa naj bo previdna mladina.

Strahoviti zameti na Barju

Z Barja nam poročajo: Tako strahoviti zametov, kakršni so letošnjo zimo, se ne spominjam niti najstarejši ljudje. Sneg je več metrov visok. Naravnost obopen je položaj na Ilovici. V torek in v noči od tornika na sredu je p-hal sever in je nanesel ogromne množine snega. Vse hiše na severni strani so bile zainetene. V sredo se je dogodilo baš obraño. Silovita kraška burja je pričela nanašati sneg z južne strani in sedaj je večina hiš popolnoma zamenjena. Iz posameznih hiš mole samo dimnik. Po hišah vlada popolna tema in povsod mora greti ves dan luč. Nekateri Barjani so kljub visokemu snegu riskirali vožnjo v Ljubljano, da se založe vsaj s petrom. Če bo še snežilo, bo Barje popolnoma odrezano od sveta.

Avto v snežnem metežu

V sredo je odpeljal osebni avto reševalne postaje več gospodov, članov komisije, ki proučuje teren za gradnjo nove elektrarne proti Domžalam. Do Trzinje je avto še privolil, nato so ga pa silni snežni zameti ustavili. Sofer je moral obrniti, dokler se je komisija na saneh odpeljala dalej.

Ptice roparice v mestu

Sneg in mraz je prinal tudi ptice roparice, ki na prostem ne dobivajo nobene hrane, v bližnjo okolico mesta in celo v mesto samo. Iako se je davi na vrtu ge Crnigove na Privozu 17 (Pri Francelinu) zaletela mlada kanja med vrabce, ki so zabolali proso pod smreko. Ujedno je pozabil vrtnar Leopold Nedoh, ki je baš kidal sneg na vrtu. Oplazil je drzno kanjo po hrbitu in jo naglo pograbil. Ptica te bila popolnoma apatična in se je dala mirno prijeti. Kako trpe uboge ptice, dokazuje najbolj dejstvo, da je kanji zmrzni jezik. Vrtnar je prinesel pokazat roparico v naše uredništvo, nato pa jo je odnesel društvu Zoo.

Položaj na železnicah

Izredno ostra zima ni povzročila samo velikih prometnih ovir na vseh železnicah države, marveč je posegla globoko tudi v naše gospodarstvo. Trgovina in industrija se borita z velikimi težavami. V lesni industriji voda popolna stagnacija. Kakšna katastrofa je nastopila v gospodarstvu, priča najbolje dejstvo da blagajna glavne carinice, ki je v normalnih razmerah dnevno inkasirala na raznih carinah nad milijon Din, sedaj kasira kvečemu kakih 100.000 dinarjev.

Situacija na železnicah v Sloveniji je še vedno obupna. Promet je omejen do skrajnosti. Vlaki prihajajo v Ljubljano z velikimi zamudami. Ekspresni in brzi vlaki so ponoriči in določeno prihajajo z večurnimi zamudami. Velike zamude imajo vlaki iz Maribora, ker progo vedno ogrožajo plazovi ne samo med Zidanim mostom in Celjem, marveč tudi pri Poljanah.

Včerajšnji popoldanski mariborski vlak, ki prihaja v Ljubljano navadno ob 13.25, je prispel snoči v Ljubljano še ob 19.45, ker mu je pošla para in se mu je končno pokvaril stroj. Defekt so popravili še na litinski postaji. Tudi večerni potniški vlak iz Maribora je imel nad 200 minut zamude. Jutranji potniški vlaki pa sprolo ne morejo prispeti v Ljubljano iz Maribora, ker so plazovi znova zasuli progo. Težke ovire je imel premacati tudi beografski brzovlak št. 5, ki prihaja normalno v Ljubljano ob 20.45. Zaradi silnih zametov pri Sunji je moral več ur čakati na postaji v Sunji. Iz Beograda je odpeljal v sredo dopoldne. Prvotno bi imel priti v Ljubljano zvečer, toda postajata je moral na raznih postajah radi pomankanja premoga. Vlak je bil aviziran za snoči, toda do opoldne še ni prispel. Pridelše popoldne. S tem vlakom se vozijo tud mnogi ljubljanci, ki so se mudili v Beograd, med njimi tudi župan dr. Puc. Z velikimi težavami voz proti Zidanemu mostu, kjer ima na postajah več postanke, da nabere dovoli pare za vožnjo do druge postaje.

OSE iz Beograda, ki bi moral po vognu redi priti že včeraj ob 4.10 zjutraj, je prispel v Ljubljano še ob 7.40, torej s 27-urno zamudo. Jutranji beografski brzovlak je obtičal pri Sunji v snegu in pride najbrže še ponoči v Ljubljano. Monoski brzovlak je imel 144 minut zamude.

Železniške proge večinoma očiščene

Vse proge v Sloveniji so bile včeraj deloma očiščene. Večina prog je sedaj prostih. Na direktni progi Ljubljana — Trst promet še vedno počiva. Včeraj popoldne se je našim železničarjem posrečilo s snežnim plugom prodrieti velike zamete med Rakekom in Postojno ter se tu promet vrši po enem tiru. Mednarodni brzni in ekspresni vlaki še vedno vozijo preko Jesenice v Italijo. Proga Ljubljana — Maribor je bila določene zaradi plazov prekinjena. Močno zasnežena je proga Pragersko — Čakovec. Dolenska proga proti Karlovemu je bila včeraj pri Mačnjevem očiščena velikih zametov. Železniški upravi primanjkujejo delavcev za kidanje snega.

Zvezde z Zagrebom in Beogradom so zelo težavne. Poleg brzovlakov in ekspresov vozi proti Zagrebu same en potniški vlak in ravne tako v nasprotno smer. Iz Ljubljane vozi proti Zagrebu le potniški vlak št. 625, ki odhaja iz Ljubljane ob 17.40, nasprotno iz Zagreba vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 19.50.

Novi plazovi

Zidan most, 15. februarja. Komaj so železniški delavci snoči ob 18. z največjim naporem očistili po plazovih zasuto progo med Celjem in Zidanim mostom, zo se zgodaj zjutraj pojavili novi plazovi. Promet je bil takoj skor skor za celo določenje ustavljen.

Kmalu po 1. zjutraj je prihrušen na prog med Celjem in Zidanim mostom velik plaz, ki je progo popolnoma zasul 15 metrov v dolžino in pet metrov v višino. Vsi potniški in brzi vlaki so morali po včetve ur zavrniti v Zidanem mostu, odnosno v Celju. Iz Celja je bila odprvana večja skupina delavcev, ki je takoj pričela čistiti progo. Ni pa se bil ob dveh zjutri in tir dobro očiščen tako, da je bil omogočen enotni promet, že se je davi ob 4.30 vns na prog med Zidanim mostom in Rimskimi toplicami nov plaz v dolžini 40 metrov in šest metrov višok. Delavci bodo rabili najmanj osem ur, da pravilno očistijo. Promet je zato popolnoma ustavljen in so izostali določni potniški vlaki iz Maribora.

Na 6. se je vsul s Pohorja plaz na prog pri Fali. Promet je bil le nekaj časa oviran, ker so delavci v dveh urah progo očistili snega.

Nova občinska uprava v Zagrebu

Zagreb, 15. februarja. Povodom vesti o imenovanju nove mestne uprave je dr. Štruklji izjavil novinarjem, da bo sklicana, čim prispe uradno potrdilo o imenovanju nove mestne uprave, izredna seje mestnega zastopstva. Na tej seji bosta položila tako novo imenovani mestni načelnik, kar je novo mestno zastopstvo prvega, na kateri se bo pristopilo k konstituiranju potencialnega odborov in bodo določene nadaljnje seje. Na prvih sejih teh odborov bodo sunarne pregledani vsi sklepi, ki jih je storilo dosedanje zastopstvo po 6. januarju. Pregled sklepov po 6. januarju bo samo formalne prirede, vendar je potreben, ker se smatra, da je imelo občinsko zastopstvo po 6. januarju samo provizorni značaj.

Zima v Italiji

Rim, 15. februarja. Izredno ostra zima trajala v severni Italiji še dalje, v južni Italiji pa se je pojavil topli val, ki je imel za posledico nagli porast temperature. S severno Italijo je še vedno prekinjen skoraj ves promet. Že dva dni ni prispevala nikačna pošta.

Rokavski zaliv zamrzuje

Pariz, 15. februarja. Mraz je včeraj v severni in vzhodni Franciji nekoliko popustil. Temperatura je padla od 14 na 11 stopinj pod ničelo. Nasprotno pa je v zahodni Franciji še bolj prisnila zima ter so zamrzale skorje vase luke, tako da je promet s parniki docela ustavljen. Rokavski preliv je začel zamrzavati. Temperatura znaša na obali povprečno 27 stopinj pod ničelo.

Mestna občina za brezposelane

Brezposelane in reveži dobe dvakrat dnevno čaj in kruh — Ogrevalnica pri Borzi dela

Dvakrat na dan, zjutraj od 8. do 10. ure in popoldne od 3.—5. ure

Caj se bo razdeljeval na sledenih krajih:

Sp. Šiška, dnevno zavetišče (olv. obč. urad).

Dnevno zavetišče pri Sv. Floriju — St. Jakobsko gledališče.

Dijaška kuhinja »Domovina«, Gajeva ulica 2.

Kuhinja Delavske zbornice Miklošičeve ceste (nova palača),

Ljudska kuhinja, Streliška ulica,

Zavetišče za onemogle, Japljeva ulica 2.

Posode je treba prinesi s seboj. Razdeljevanje se bo pričelo in končalo točno ob napovedanih urah.

Prvo razdeljevanje se vrši že danes ob 3.—5. popoldne na vseh na vedenih kralih.

Pozivajo se vsi reflektanti, da držijo red in se razvrste po posameznih okrajih, da ne pride preveliko število odjemalcev na posamezne razdeljevalnice.

Ker bo imela s to akcijo mestna občina veliko truda in stroškov, pozivamo vsakoga, da eventualno zlorabo ali nedostojno vedenje od strani potrebnih odjemalcev nadzoruje in na znanzi.

Mestna občina otvori z današnjim dnem na Dunajski cesti (vogal Masarykove), v bivših prostorih Borze dela javno ogrevalnico.

Ogrevalnica bo poslovala od 7. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Vstop v ogrevalnico mora vladati popoln mir, red in snaga in se morajo vsi brez izjem in brez pogojno pokriti navodilom nadzornega organa mestne občine. Po 8. uri zvečer morajo vsi zapustiti prostoročje ogrevalnice, ki se zapre.

Danes so se pričeli v Ljubljani „delavski dnevi“

Pred slovesno otvoritvijo palače Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. — Ogoromo delo, ki ga je izvršila Delavska zbornica v zadnjih letih.

Ljubljana, 15. februarja.

Z današnjim danem je postal Ljubljana središče važnih prireditvev, ki se jih udeležujejo zastopniki delavskih organizacij iz vse države. Dne 17. t. m. se bo namreč vršila slovensna otvoritev palače Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Palača, kjer delo še trajajo, bo stala nad 7 milijonov dinarjev. Zgradile so je mestna občina, Delavska zbornica in Borza dela po načrtih inž. g. Šubic. Slednji dve sta vložili v pač nad 3.500.000 Din — torej polovico zidanega kapitala. Zgradbo v tem obsegu je bilo mogoče doigraditi le na ta način, da se je gradbeni akcija združila s stnovansko akcijo mestne občine.

V palači Delavske zbornice so nastavljeno skoro vsi socijalni zavodi v Ljubljani. V pritličju so prostori Delavske zbornice, Borza dela, Izseljeniškega urada, Oblastne inspekcijske delo, Jayne kuhihne in brezalkoholne gostilne ter prostorji krasno se razvijajoče Knjižnice in čitalnice Delavske zbornice. V prvem nadstropju imajo svoje prostore delavske, kulturne in strokovne organizacije vseh smeri. Na dvorišču zgradbe so prostori za pevska društva in godbo ter za dramskim gledališčem najpristornejša gledališča dvorana z odrom. Poleg vsega tega se je našlo v palači še prostora za 28 stanovanj. Žal, da njihovo veliko število onemogoča, da bi se dalo socijalnim zavodom in organizacijam tolko prostorov, kakor bi bilo potrebno in zaželeno.

Ljubljanska delavska zbornica druga največja v naši državi

Zakonito podlago za organizacijo naših Delavskih zbornic tvori naredba z dne 21. maja 1921, ki je prešla pozneje v celotnem obsegu v zakon o zaščiti države. Ta je izšel leta 1922. Po tem zakonu obstode Delavske zbornice iz 60 izvoljenih delegatov, ki vodijo iz svoje srede 12-članski upravni odbor.

Delavske zbornice so pričele poslovati januarja 1922. Delegati prvih provizoričnih delavskih zbornic so bili imenovani po ministru za socialno politiko. Delavske zbornice so bile spocetka odvisne od državnih subvencij. Sele finančni zakon leta 1924 in 1925 je dovolil, da smejo Delavske zbornice predpisati in pobirati prispevke od delavstva. Prispevek za Delavsko zbornico znaša tedensko 0,3% zavarovalne meze, to je 1,5 do 4,5 Din mesečno in se pobiha preko organov pokojniškega zavarovanja obenem s prispevkom za to zavarovanje.

Danes obstoje v Jugoslaviji naslednje Delavske zbornice: Ljubljanska z 79.633 člani, zagrebska s 150.777 člani, beografska z 78.837, novosadska s 77.184, sarajevska z 62.024 in srpska s 26.101, skupaj torej 474.606 članov.

Med nalaganji, ki jih predpisuje zakon Delavskim zbornicam, je najvažnejša ta, da imajo podajati državnim in samoupravnim oblastim v vseh vprašanjih socijalne politike svoja mnenja in predloge. V to svrhu proučujejo Delavske zbornice gospodarsko in socijalno življenje s posebnim ozirom na interes vsega članstva in ustvarjajo v javnosti razumevanje za te zahteve. Silne važnosti je v tem pogledu statistično delo Delavskih zbornic, obsegajoče:

Zbiranje podatkov o razvoju strokovnega pokreta, o mezdah, gibanjih, o delavjem času in všini delovnih mez, o gibanju prebivalstva v zvezi s problemom brezposelnosti, o gibanju drag nje, o števlu in sestavu delavstva, zapostenega v trgovini, obrti in industriji, o zdravstvenih razmerah delavstva, o gospodarstvu državnih ter samoupravnih organov, in raznih industrijskih skupin. Zelo važna kategorija način Delavskih zbornic je intervencijska značaja.

Knjiznica Delavske zbornice

Velike važnosti je delo Delavskih zbornic na prosvetnem področju. Kot primer navedimo knjižnico in čitalnico Delavske zbornice, katere hiter napredek od njene ustanovitve nam kažejo naslednje številke: V septembri 1926 je obiskalo knjižnico 68 oseb in si izposodoilo 155 knjig, v septembri 1927 709 oseb (1306 knjig), v septembri

bru 1928 1320 oseb (2639 knjig), v novembri 1927 1382 oseb (2806 knjig), v novembri 1928 1791 (3814 knjig).

Knjižnica ima danes okrog 2000 rednih članov. Dobro polovico tvorijo delavci, enočetrino dijaki, drugo četrtno intelektualci in svobodni poklici. V čitalnici je na razpolago okrog 100 časopisov in revij, za katere se izda letno 13.000 knjig.

Prvotni odsek Delavske zbornice prireja predavanja in tečaje. Raznimi industrijskim krajem daje v uporabo sklopnične aparate, ki jih bo do konca leta 50 v prometu.

Mezdní pokreti in stavke v letih 1927/28

Delavska zbornica je leta 1927 sodelovala pri 17 mezdih in drugih pokretnih ter stavkah, leta 1928 pri 20. Mezna gibanja leta 1928 so bila številne in živahnješka, kakor leta 1927, kar je tudi razumljivo, ker je na eni strani bila draginja stalna in je celo rato naraščala, na drugi strani pa je bila opaziti tendenca delodajalskih krogov po znižanju produkcijskih in režijskih stroškov, kar se je skorodno izražalo v poskusih zniževanja plač ali v odporu proti upravljenim zahtevam po povišanju plač.

V ostatem je bilo delo Delavske zbornice v pogledu varstva delavskih interesov podobno onemu iz let 1925-26. Ponavljali so se slučaji, da je TPD ustavila v enem ali več svojih rudnikih za krajo ali daljšo dobo obravnavo. Najhuje so bili pri tem vsakrat prizadeti rudarji v Kočevju in Hrastniku. V Kočevju zato, ker je glavni objednik prometno ministristvo, dajal prednost boljšemu premogu pred kvalitativno manj vrednim kočevskim premogom, v Hrastniku pa radi pomjanjanja prostorov za deponiranje premoga.

Večje redukcije so bile v tovarni, elektrarni na Dobravi na Gorenjskem, pri premogovniku na Lešah pri Prevaljah in svinčenem rudniku v Mežici. Delavska zbornica je skušala doseči da se napovedane redukcije prekličejo, odnosno da se regulira delovni čas, tako da redukcija ne bi bila potrebna.

Konferenca centralnih tajništev DZ

Danes ob 10. dopoldne se je vršila v palači Pokojniškega zavoda konferenca centralnega tajništa Delavskih zbornic pod vodstvom Pokojniškega zavoda za nameščence. Konferenca se so udeležili tajnik Delav. zbornice g. Uratnik in strokovnički Pokojniškega zavoda.

Današnja konferenca je imela na logu pripraviti ves potreben material za kritično anketko o pokojniškem zavarovanju privavnih nameščencev. Razpravljalo se je o osnutku začinka o pokojniškem zavarovanju, ki so ga izdelali interesenti v Sloveniji, sestavilo pa bivše celstvo Pokojniškega zavoda pod vodstvom dvornega svetnika v Gorenjskem.

Popoldne ob 15. se bo vršila seja upravnega odbora Delavske zbornice, na kateri se bo sklepalo o proračunu za leto 1929 ter o računskem zaključku za leto 1928. Tudi ta seja je pripravljala in sicer za ponedeljek šesto sejo skupščine Delavske zbornice.

Za drevi ob 20. je napovedano v dvorani Okrožnega urada na Miklošičevi cesti sklopitočno predavanje centralnega tajnika Delavskih zbornic g. Topalovića o plinski vojni. Če se bo to predavanje zares vršilo, se se ne ve, ker zahteva oblast pred predavanje v cenzuro.

Anketa o pokojniškem zavarovanju

Jutrišnja anketa o pokojniškem zavarovanju, na kateri bodo zavzeli svoje stališče do omenjenega osnutka interesenti izven Slovenije, se bo vršila načrte v omenjenem obsegu, ker je dvomljivo, da bi dospeli v Ljubljano radi oviranega železniškega prometa delegati iz najbolj oddaljenih delov države. Kakor znano, je anketa organizirala Delavska zbornica v Zagrebu.

Slovensko delavstvo izgubilo pol miliarde Din

Nepopisna beda in glad okoli 5300 starih nezgodnih rentnikov in vpokojecev. — Likvidacija delavskih socijalnih zavodov s sedeži izven Jugoslavije še neizvršena.

Ljubljana, 15. februarja.

O prilikli slovenske otvoritvi palače Delavskih zbornic je izdala Delavska zbornica za delavsko zaupnike dve krasni statistični knjigi: »Poročilo Delavske zbornice za leto 1927-28« ter »Statistike našega delavskega zavarovanja«. Iz članka »Položaj naših starih nezgodnih rentnikov in vpokojecev v poročilu Delavske zbornice«, posnetemamo naslednje velezanimive, a obenem tudi skrajno žalostne podatke:

Izredno težko je zadeba vojna rmutnike delavskih nezgod in starostnih blaga. Ti rentniki so izgubili radi vojne nad 450 milijonov Din. Njih se je konflektalo v raznih pravnih oblikah na 98% njihove v prejemskih rezervah zbrane imovine, ki je pomnila zanje tudi edini eksistenski vir. Ti rentniki danes deloma dobesedno gladujejo, ne da bi bil pri tem kak izgled, za oponomo, dočim so na delu stalno močne sile, ki jim hočejo odvzeti še košček kruha, ki ga danes imajo.

Pred vojno so bili zavarovani proti nezgodam naši tovarniški, rudarski in železniški delavci. Tovarniški delavci so bili zava-

rovani pri delavskih nezgodnih zavarovalnicah v Gradcu in v Trstu, vsi železničarji, tudi oni od južne železnice, pri železniških nezgodnih zavarovalnicah na Dunaju, rudarji pa do leta 1914 pri svojih bratovskih skladnicah, po letu 1914 pa pri posebnih nezgodnih zavarovalnicah za rudarje na Dunaju.

Takih slik bi se dole navesti seveda sto in sto. To bo razvidno iz naslednjih številk: železničarskih provizionistov in vpokojecev je 2700, železničarskih ponesrečencev nad 500, rudarjev provizionistov in ponesrečencev vpokojev po starih pravilih nad 1500, delav. ponesrečencev tudi več sto.

Kljub temu obupnemu položaju so na delu močne sile, da se odvzame tem ubočem še, kar imajo. Parkrat je bila odprava pokojniškega slada že v zakonskih načrilih in le s skrajnim napornom se je posredilo to ukinitve preprečiti. Iz vseh teh razlogov zahtevamo: Dokler ni boljše rešitve mora naš pokojniški sklad ostati. Dokler boljše rešitve ni, naj se preskrbujemo naši rentniki tudi v lodoču na sedanjem, čeprav nezadostni načinu.

Sleparije odvetnikove vdove

Vdova odvetnika Otta v Subotici je osleparila naivnega učitelja za 25.000 Din. — Osleparila je še več naivnežev pod pretezo, da ima dobre zveze v Beogradu.

Iz Subotice poročajo, da je pred tamšnjim okrožnim sodiščem začela končna razprava proti vdovi advokata dr. Otta iz Kraljevega.

Vdova Ott je bila že od meseca novembra v preiskovalnem zaporu in je moralna pred sodnike zaradi raznih večjih in manjših sleparij in poneverij. Pri je bil pri razpravi zaslišan bivši učitelj Friderik Sauer iz Novega Vrbasa. Učitelj je bil nepretrgoma 35 let v državnih službi. Nemadom so ga na vso vrednost poslušali v državnih službi. Vdova Ott je bila na glasu zelo spretne ženske, ki ima visoke zveze in poznava vse gospode v Beogradu. Zato ni čuda, da se je učitelj obrnil na njo s prosinjo, naj bi mu pomagala, da dobi zopet službo ali pa vsaj pokojnino. Gospa je bila takoj pripravljena intervenirati v Beogradu in učitelju preskrbeti službo, oziroma pokojnino.

Učitelj je bil ves iz sebe, ko mu je lepa, vesela vdova obljubila, da mu bo pomagala. Še bolj je bil pa vesel, ko mu je povedala, da ne zahteva za uslužbo nikake odškodnine. Kmalu pa je po obvestila, da zahteva inšpektor v prosvetno ministru za ureditev njegove zadeve 5000 Din. Sauer je mislil, kjer je malo delarja, je tudi malo muzike, in si je izposodil 5000 Din ter jih izročil vdovi. Vdova se je takoj odpeljala v Beograd in se kmalu vrnila ter pomolila učitelju pod nos potrdilo, da je plačala inšpektorju 10 tisoč Din. Datih sem mu moral, se 5000 Din, je rekla.

Tako je šlo vedno naprej, vdova je znala preslepih ubogega učitelja, ki je storil vse, samo da bi dobil zopet službo. Vdova se je vzelila v državne in zvezne posrednike, da je majhne vrednote. Le po 0,5%, 0,8 — v nekaterih srečnejših slučajih 2,5%, do 3,5% predvsem.

Katero stroke so pri tem največ izgubile? Nezgodna železničarska zavarovalnica na Dunaju bi moralna imeti za slovenske zavarovalnice po sedanjih valutah obvezno 5000 Din. Sauer je mislil, kjer je malo delarja, je tudi malo muzike, in si je izposodil 5000 Din ter jih izročil vdovi. Vdova se je takoj odpeljala v Beograd in se kmalu vrnila ter pomolila učitelju pod nos potrdilo, da je plačala inšpektorju 10 tisoč Din. Datih sem mu moral, se 5000 Din, je rekla.

Tako je šlo vedno naprej, vdova je znala preslepih ubogega učitelja, ki je storil vse, samo da bi dobil zopet službo. Vdova se je vzelila v državne in zvezne posrednike, da je majhne vrednote. Le po 0,5%, 0,8 — v nekaterih srečnejših slučajih 2,5%, do 3,5% predvsem.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev. Zagovarjala se je pa, da ni nikoli in nikomur rekla, da ima osebne zveze in ministri in drugimi visokimi uradnikom v ministrstvu, temveč da ima zeta advokata dr. Aca Petrovića v Beogradu, ki poznava dobrino vse višje uradnike v vladi.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razprava je bila preložena, da se zasluso vse nekatere priče iz Vrbasa in sleparjev.

Razpr

Dnevne vesti.

Odlikanje generala Maksimovića. Bivši vršilec dolžnosti velikega župana zagrebške oblasti general Vojo Maksimović je odlikovan z redom Karagjorgjeve zvezde III. stopnje. General Maksimović se vrne na svoje prejšnje mesto profesorja vojne akademije. Za zagrebškega velikega župana je imenovan dosedanj pravni referent zagrebške oblasti dr. Milovan Zoričić, na njegovo mesto pa dr. Janko Bedeković.

Novi častni doktorji beograjske univerze. Filozofska fakulteta beograjske univerze je izvolila nedavno za častne doktorje direktorja "Journal de Debats", Gauvaina, vsečiljskega profesora v Londonu Setona Watsona in znanega nemškega publicista Hermanna Wendla. Vsi trije so povabljeni v Beograd, da prisostvujejo svečani promociji.

Odlikanje v naši vojski in mornarici. Odlikanji so s kolajno za vojaške vrline pehotna majora Viktor Hengel in Josip Bučar, konjenički major Slavko Petruhar, pehotna kapetana I. klase Janko Hameršak in Josip Čibaj, artiljerijski kapitan Janko Hrast, avijacični kapitan Oskar Umek, pehotni kapitan II. klase Lavoslav Žagar, avijacični kapitan II. klase Oton Filipčik in artiljerijski poročnik Ignacij Furlan, Ciril Slošer, Adolf Vesel in Anton Švajger; z zlato kolajno za vestno službo saniteti kapitani II. klase dr. Franjo Vizjak, pehotni poročnik Anton Novak, artiljerijski poročnik Ivan Brajdžić in Marijan Žimavc, konjenički poročni Zdenko Strelec, pehotni podporočniki Leopold Škodlar, Ivan Srakar, Rudolf Primorec in Josip Mayer, artiljerijski podporočniki Pavle Zajec, Frančišek Židar, Zvonimir Bohte, Luka Pezelj in Ivan Ravnik, inženjerski podporočnik Redol Merlini, saniteti kapitani II. klase dr. Ivan Kopravnik, artiljerijski kapitani II. klase Srečko Rop, Ljudovit Kos in Josip Lang, konjenički kapitani II. klase Vladimir Rogoz, artiljerijski podporočniki Pavel Jezernik, Josip Horvat, Karl Novak, Andrej Pirc, Franc Prelog, Franc Mladič, Josip Pertok in Josip Golec ter konjenički podporočnik Josip Golob; s kolajno za vojaške vrline so odlikani se pehotna majora Alfred Hubel in Emanuel Šufljaj, pehotni kapitani I. klase Vilko Križanec, Martin Maj, Dragotin Žurek in Mirko Zgaga, artiljerijski kapitani I. klase Branko Tominšek, avijacični kapitani I. klase Jože Zupančič, pehotna kapitana II. klase Franjo Užar in Alojzij Rot, avijacični kapitani II. klase Ivan Mrak, Stanko Dikič in Franjo Rus, poročni bojnega broda II. klase Mirko Reiman, artiljerijski poročniki Ciril Peče, Miha Bajt, Ivan Sterlekar in Oskar Abel.

Podaljšanje zaveznih pogodb med Jugoslavijo in Češkoslovaško. 12. t. m. so bili izmenjeni v Pragi ratifikacijski instrumenti protokola, podpisanih 19. septembra 1928 v Ženevi in tisočega se podaljšalo zaveznih pogodb med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Protokol o izmenjavi ratifikaciji sta podpisala v imenu češkoslovaške vlade zunanj minister dr. Benes, v imenu jugoslovenske vlade pa poslanik Lazarević.

Direktne tarife med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Že od junija lanskoga leta se vrše pogajanja o direktnih tarifih med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Pogajanja bodo končana koncem poletja, tako da stopijo tarife v veljavno začetkom jeseni. Na direktnih tarifih bodo zainteresirane češkoslovske, madžarske, avstrijske in naše železnice.

Proračun prometnega ministarstva sprejet. Prometno ministrstvo je sestavilo proračun, ki je že odobren. Izdatki znašajo 2½ milijardi Din in so enaki dohodkom.

V naše državljanstvo so sprejeti strojni klijucnici. Franc Mrkva iz Guščana ter usmiljeni sestri Katarina Šantel in Marija Ferigoj iz Radeč.

Smrtna kosa. Prokurist zavarovalnice "Croatias" g. Mikič je umrl danes soproga ga, Stefanija Mikič, roj. Svetlik. Pokojna je bila vzor plemenite žene in skrbne matere. Pogreb bo v nedeljo ob 10. iz Škofoje ulice št. 10. — Včeraj zjutraj je premisnila v Ljubljani gdje Ljudmila Šamotorčan. Pogreb bo jutri ob 15. iz deželne bolnice. Blag jima spomin! Težko prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje!

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in da bo najbrž se snežilo. Mraz je deloma že pojel in upati je, da dobitimo v kratek temelje vreme. Včeraj je po vseh krajih naše države snežilo, samo v Splitu, kjer pih močan jug, je deževalo. Največ snega je zapadlo včeraj v Sarajevu, kjer je bilo ob 7. zjutraj 33 mm padavin. V Ljubljani imamo zdaj 61 cm snega. Od včeraj do danes ga je zapadlo 9 cm. Maksimalna temperatura je znašala včeraj v Splitu + 8, v Skoplju + 6, v Ljubljani -10, v Beogradu -10,5, v Mariboru in Zagrebu -11. Davi je bilo v Splitu 0, v Sarajevu -2,1. v Skoplju -4, v Ljubljani -12,8. v Zagrebu in Beogradu -14, v Mariboru -15 stopinji. Mraz je torej povsod nekoliko pojanol. Barometri je kazal davni v Ljubljani 759 mm.

Kdo je zakrivil železniško nesrečo pri Batajnici. Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je izdala komunikate, iz katerega je razvidno, da je glavni krijevec železniške nesreče pri Batajnici strojvodja pomočnika vlaka. Vozil je po levem tihu dvotirne proge, čeprav bi moral vedeti, da sme v tel smeri na dvotirni prog voziti le po desnem tihu. Tako je prišlo do nesreče, pri kateri sta bili razbiti dve lokomotivi in štiri vagoni pomočnega vlaka, dodim so vsi vagoni brzovlaka poškodovani. Razen tega je bilo 18 oseb ranjenih, med temi je samo en potnik, vsi drugi ponesrečenci so železničarji in železniški delavci. Sokrivi nesreča so prometni uradnik in kremičar na

postaji Batajnica ter čuvaj v čuvajnici št. II. Vsi krivci so že odpuščeni iz službe in proti njim je uvedena kazenska preiskava.

Mlad vlonmec iz navade. 18letni brivski pomočnik Stepan Erdyho iz Zemuna je pred dnevi vlonm v mesarijo mesarja Krščića. Prede se mu je pa posrečilo odpreti predelček, kjer je bil denar, ga je presenetil mesar, ki je čum sumljiv ropot v mesariji, ter odsel pogledat, kaj se goodi. Vlonmca je pošteno namatal ter ga izročil policiji. Pri zaslušanju so ugotovili, da je brivski pomočnik v zadnjem času izvršil številne vlonme in tativne. Pretekeleden je vlonm v trgovino zemunskoga trgovca Milana Veselinovića in oropal blagajno. Vlonmca, ki krade že od zgodnjine nadlastoti in je postal vlonmec iz navade, čeprav kot brivski pomočnik precej zasluži, ki je policija izročila sodišču.

V pjanosti zmrnit. Blizu Petrinjevev pri Zemunu so našli zmrnjenega nekega mladeniča. Ležal je v snegu in bil trd kakor kamen. Preiskava je dognala, da je nesrečne gozdnih delavec Jovo Krajnovič. Ki je v pjanosti zgrnil pot. Več ur je bločil v metežu po gozdu, potem je pa omagal in postal žrtev hudega mrza.

Pec je eksplodiral. Na Prilici v Zagrebu je eksplodirala pec v stanovanju advokata dr. B. Stoparja. Peč so dobro zakuřili, pri tem pa vzdrali velike topote in je eksplodirala. Peč je skoro popolnoma razneslo. Stanovanje je napolnil gost dim in stanovalec so poklicali gasilce na pomoc, katerim pa ni bilo treba stopiti v akcijo, ker se počiščivo ni vnclo.

Tragedija poslanca Ajanovač pred seidiščem. Te dni se je vršila pred civilnim senatom vrhovnega sodišča v Sarajevo znamiv obravnavo proti državnemu cestnemu uradu in cestaru Vukomanu. Kot glavni tožitelj je nastopila Nasiba vdova Ajanovač. Mesec julija l. 1925 se je pripeljal težka avtomobilска nesreča med Kotovarošem in Banjaloko. Tedaj se je smrtno poneverčil narodni poslanec Hamzalija Ajanovač, ranjeni so pa bili njegova soproga Nasiba, Šefer Draksler in Hasan Midžić. Sedaj vse žaljivo država za odškodnino za prestane boleznine. Nesreča se je pripeljala zaradi slabe ceste in pokvarjenega mostu, če katerega je avtomobil poslanca Ajanovača vozil, ko so je ponesrečil. Tožitelji zahtevajo odškodnino, ki znaša več milijonov dinarjev. Razprava je bila prekinjena in se nadaljuje prihodnji teden.

Zastrupljenja s plinom v Novem Salu. Po zastrupljenju s plinom družine Völgy v Novem Salu, ki se je pripeljal pretelki teden, je komisija ugotovila, da je zarali hudega mrza počila plinska cev v zemlji in je plin uhajal v stanovanje družine Völgy. Plin je pa prodriči vse hiše v sosednjini kraja, kjer je počila cev. V eni tej hiši se je zastrupil s plinom, ki je prihajal iz zemlje v stanovanje vpokojeni gimnazijski ravnatelj Vasa Stajič. Tudi pek Ivan Šebo je naznanil policiji, da je njegova družina, ki šteje šest članov, obolenila in kaže več znake zastrupljenja s plinom. Zdravniki so res ugotovili, da je celo družina zastrupljena s plinom, in so poslali dva člena v bolnico.

Krvava snubitev. Bogat mladenič Ilij Matković iz Drenovec v Bački je pred včeraj v bližnji vas Guriće, da bi zasnubil svojo lepo Ivanku. Prišel je v Drenovec z okrašenim vozom in prijavil, so ga spremljali. V lepo Ivanku, ki jo je hotel Ivan zasnubiti, je bil zaljubljen tudi znani drenovški pretepač Stefan Martić, ki je zadel, da pride Ivan in zaprosi za roko njegove Ivanke, je zbral nekaj svojih prijateljev, počakal Matkovića na cesti ter ga napadel, ko se je pripeljal mimo. Med obe maščupinama je nastala pravčata bitka. Izstreljen je bil nad 20 strelov iz samokresa. Ko je nekdo zakričal, da greči orožniki, so pretepači zbežali in pustili na bojevna mrtva in enega težko ranjenega. Mitva sta bila Martić, ki je dobil 19 vbed ljajev in neki Franc Fink, ki je dobil pet krogel v prsa. Ilij Matković je pa težko ranjen.

Avtozveza Škofija Loka - Ljubljana in obratno. Je radi hudega mrza in zapadlega snega da nadaljnega ukupna. 132n — **Pri glavobolu, omoticu, šumenu v uših.** porušen spanju, slabovoljnosi, sezite takoj po staropreizkušeni "Franz-Josef-ovis" grenčici! Poročila viših zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevne bolezni povdajajo, da je "Franz-Josef-ovis" voda izborna učinkovite naravno odvajalo sredstvo. Dobri se vseh lekarjih, drogerijah in ſpec. trgovinah. IL

Cenjen občinstvo se vladno opozarja na inventurno prodajo ostankov parov čevljev, osobito malih številk po znatno znižanih cenah, dokler zaloga trajá v trgovini PEKO, Ljubljana. Aleksandrova cesta. 131 — **Zimski šport krepiti telo,** toda izpostavlja nevarnosti občutljivi teint posebno pri damah. — Pred vetrom in mrazom varuje najbolje: Elida Creme de chague in Coldcream. 1-n

Iz Ljubljane. — **Il Java zahtvala.** Odbor srske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani se tem potom zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pomagali k lepemu uspehu letnje svetosavske proslave. Posebno se odbor zahvaljuje spoštovani gospo dvorni dame Franji Tavčarjevi, da je izvolila prevzeti častno predsedstvo damskoga komiteja, ravno tako se zahvaljuje vsem cenam, ki so sodelovali v damskem komiteju, ki je mnogo pripomogel do tako častnega zaključka prireditve. Nadalje se odbor zahvaljuje pevskemu zboru Krakovo - Trnovo in njegovemu nevodenju g. Mirku Premelcu, g. prof. Emilio Adamču in njegovemu pevskemu zboru, učiteljicam g. Angelji Kravosovi in Jeleni Vriščevi za trud, ki sta ga imeli z deklamatorji, tudi s sloviti ljubljanskih dnevni-

kov za pozornost in slednjih vsem sodelujočim v odboru in izven njega. Prisrčna hvala tudi vsem darovalcem in posetnikom prireditve. Odbor ne bo pošiljal posebnih zahval in prosi vse, ki so kakorkoli pomagali pri prostovli, da si osvojijo to njegovo zahvalo.

—lj Ustavljen pouk na mestni ženski realni gimnaziji. Ravnateljstvo mestne ženske realne gimnazije nam sporoča, da odpade pouk na šoli zaradi obolenja profesorjev in slabega obiska gojenki do vsteče sredne 20. t. m.

—lj Ravnateljstvo drž. konservatorije in Železniške Glasbene Matice javlja p. n. staršem gojenecem, da se pouk vrši nemoteno na zavodih.

—lj Pojasnilo. Včeraj smo poročali, da voda med občinstvom upravičeno ogroženje nad tržnim nadzornikom, ki je v času najhujše krize na ljubljanskem živilskem trgu odsončen. Ugotavljamo, da smo dobili to pritožbo iz občinstva in da niti mestni magistrat, niti organi tržnega nadzorstva niso z njo v nobeni zvezi.

—lj Zveza kulturnih društev bo predvajala v Kino Matica utri v soboto ob 14.30 in v nedeljo ob 11. dopoldne krasen poučni film »S kinočamero okoli sveta«. O tem filmu, ki nas seznanja s prirodnimi lepotami neštetičnih dežel, bi bilo odveč govoriti. Kdor ga je že videl, mu je ostal neizbrisno v spominu. Pred predvajanjem bo imel vsakokrat predavanje z profesor Pavlič. Opazujamo na ta velezanim film zlasti našo šolsko mladino.

—lj Prosveni odsek Delavske zbornice nam sporoča, da odpade radi nepriznavanih ovir nočnočne predavanje z plinsko vojno v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev.

Godbeni odsek Sokola I. Zaradi posmanjkanja kurirja odpadajo do nadaljnje, da vse vaje pihalne godbe in orkestra na Taboru. — Kapelnik.

—lj Pevski zbor Glasbene Matice Ljubljanske. Danes skupna pevška vaja mestne zborove. Obvezno za vse člane. Odbor.

—lj Pevško društvo Ljubljanski Zvon. Zaradi mrza, da preklica na pevški vaj.

—lj Kdo je izgubil očala? Mestni poročač Franc Kralič je našel včeraj očala v Zvezdi blizu ticenice nasproti mumske cerkve. Izgubil jih je nabrežek nekdo že v sredo, ko je krmil ptiča na tem kraju. Dobil bi ih Francu Kraliču v Zvezdi.

—lj Požar. Neznanen požar je nastal sreda med 17. in 18. v Prečni ulici, kjer se nahaja Mestna zastavljalcica. Delavec mestnega vodovoda je nameřil tam v strničku skušati otajati zamrzli vodovod. Se grejeval vodovodne naprave s spalino svetilko, pri tem pa so se vnele že nekajko prepereli trami stropa v strničku. Ogenj se je naglo razširil in zastavljalcica je morala pozvati rešilno postajo na ponoč. Gliseli so ogenj kmalu pogasili. Škoda ni velika, vendar bo treba napraviti popolnoma nov strop.

WOGAVEC
KUJDČ
z ŽIGORI
Načoljšček razmeroma je zelo dobro, včeraj pa je bila včerajna zmrzljina včerajna, zato najbolje, zato najcenejše!

Jubilej poštne znamke

Poštne znamke razmeroma še ni starata. Leta 1653 so uveli v Parizu nov način dopisovanja in sicer tako, da je odpošiljatelj prilepil na kuvertu listek, na katerem je bilo potrjeno, da je pošta pristojbina plačana. Te listke s potrdilom o plačani poštnej pristojbini so izdajali vratarji v samostanu in na sodiščih, jetvški pažniki in hišniki. Kmalu pa je ta običaj zaspal in ljudje so pozabili na njaj. Sele leta 1823 se je spomnil neki poslanec v Švedskem parlamentu in je zahteval, naj bi ga uvela Švedska. Do tega pa ni prišlo.

Stari francoski sistem korespondence so modernizirali Angleži, ki so uveli poštne znamke z označenimi pristojbinami. V Franciji se reforma dolgo ni mogla uveljaviti. Vlada namreč ni hotela odpraviti stare prakse, po kateri se je plačalo za pismo do Rouen 20 centimov, do Dijona 70 do Marcella 1 frank 10 centimov itd. Poslanci niso imeli nobenega interesa po reformi, ker poštne pristojbine niso plačevali. S tem je bila država blagajna oškodovana vsako leto za 900.000 frankov. Sele l. 1849 so bile uvedene poštne znamke tudi v Franciji. Izdali so jih v treh serijah po 20, 40 centimov in po 1 frank. Na vseh je bila glava, predstavljajoča svobodo. Zdaj plačujejo filatelisti te znamke po 25.000 frankov.

Poštne znamke so napravile sčasoma zanimive izkušnje. Čim jih je poštna uprava podražila, je začel pisemski promet pojmati. Ko so v Franciji leta 1921 zvišali pristojbino za razglednice na 20 centimov, je bilo razglednic v prometu tako malo, da so morali že prihodnje leto znižati pristojbino zopet na 10 centimov. Francoska tiskarna znamk je vedno dobro zaposlena. 200 strojev natisne vsako leto nad 4 milijarde znamk. Čudno pa je, da Francija, ki ima največje umetniške sveta in pravovrste grafike, ne more izdelovati lepih znamk, niti bankovcev.

Predpušč

Szekula Jenö:

Suženj in Rimljanka

Roman.

Pod stebri preumestne hiše sem zagledal več bradatih mož, ki so se glasno prepirali za attaluskopreprogo. Bla je na prodai in niso se mogli podjeti gledje cene. Nihovo vedenje in glas mi je bil znan. Academus, grški učenjak, ki je bil zdaj med sužnji, me je potegnil za plašč, rekoč:

— To so židi.

— Res?

— Časte nekakega boga, kateremu pravijo Chrestos.

— Chrestos? — sem vzklknil presečeno. — Krista časte? Saj to so vendar kristjani!

— Kaj ni to eno in isto? — se je zasmjal Academus. — Mar kristjani niso židi?

Začudeno sem se ozril na Grka. Ni sem namreč razumeval, kaj hoče reči. Ni sem vedel, da so v rimskih časih krščanstvo istovetili z židovstvom, ker je prišla nova vera iz Strije in se je razširila po vsem kulturnem antičnem svetu.

— Če so kristjani, ne morejo biti židi, — sem vztrajal na svojem.

— Mot's se, — se je zasmjal Academus. — V novejšem času so sicer sprejeli v svojo versko občino tudi nekaj Grkov, toda samo žid je lahko pravni kristjan.

Zmaja sem z glavo in nisem se več prepričal z njim.

Prišli smo na polje. Tukajšnji prebivalci se imenujejo Baviki. Rimski uradniki jim pravijo Eraviski. Naseljena, ki se razprostira tu med gorami. Se imenuje Civitas Eraviscorum.

To je čudno ljudstvo. Nekateri možje so zelo izobrazeni. Sužnji pripovedujejo, da so včasi doprinali tu tudi človeške žrtve strašnemu bogu teme. Človeka so spekli živega. Obili so ga z deskanimi in zamazimi z glino, da je bil podoben lesenu maliku. Tako je nesrečen žogrel pred podobo bogata teme. Mračne kotline vrh sv. Gerharda, kateremu pravi tukajšnje ljudstvo Mons Ignis, ognjena gora, so polne okostnjakov, groznih spominov na te strašne usmrtnitve.

Prebivalstvo tega kolonialnega mesta je imelo stike s trgovcem Dyrrahia in z grškimi državami, še predvno je stopila v te kraje noge rimskega usvajalca. Nihov jezik je čudna mešanica grščine in keltske. Nihovi najblžji sorodniki so Galli, daleč na zapadu, ki pišejo z grškimi črkami. Skoda, da nisem filolog. Marsikaj bi lahko odkril v prid znanosti.

V tem kraju sem se seznanil z rodinami Brogmar, Dallonis, Cobromara, Labasincar, Atresse, Suna, Utta, Cania, Terso in Verondax. To so bili sami domačini, že davno naseljeni v teh krajih. Omenjam ta imena, ker se najde morda učenjak, ki bo na podlagi imen ugotovil narodnost teh priseljencev.

Cez travnike smo jo ubrali proti goram. Soince je bilo že visoko na obzorju. Chrisobulovo posetstvo je bilo ob vznožju Szemlöhova, priznano tam, kjer se pričenjazdaj ulica Szepvögutca. Spoznal sem to krajino, dasi je bila pusta in prazna, dasi še ni bilo starobudimskih hiš. ne tovarni, ne znamenati katoliške cerkve v Lačevi ulici, kamnoloma in gostilni, ki zda tako doživlja okolico. Pod starimi ogromnimi drevesi sanjajo ogromni glasti matiki in zro s vojščimi mrtvimi očmi na nasip, pod katerim ščitni voda. Aquincum je imel v onih časih mnogo več vode nego zdaj. V prejšnjem počlavlju sem omenil ribnik, ki se je razprostiral nekje na körösvarske travnik. Ta ribnik je že davno izginil.

Občudoval sem ogromne glinaste malike. Stali so v dolgi vrsti v enakih presledkih. Bilo jih je kakih trideset. Nihče jih ni snail, nihče ni skrel za nje. ostali so tu prepuščeni zobu časa, kot spomin na starji narod, ki je zapustil tu svoje glinaste bogove. Toda zdaj se jim ni nihče več klanjal, nihče jih ni častil, nihče ni prizgal ponos pred njimi ognjena. Stali so tu pozabljeni in osamljeni. Nekateri so že razpadali, drugim se je odtrgala glava in se zatrkljala v blato. Samo goli sašasti trebuhbi so živali v praznino, kaiti te glinaste pošasti so imeli v trebuhih ognjščice, na katerih so sežigali ljudi.

Z grozo sem se obrnil od teh strahotnih nemih bogov, ki so jedli človeško meso.

Posestvo trgovca s sužnji se je pričenalo približno tam, kjer je zdaj začelo pokonališče. Na polju je delalo že mnogo sužnjev. Nam so dovolili nekaj časa počivati. Legli smo v visoko travo. Da! so nam mleka, sira, sadja in ovsenega kruha. Niso nas privedli toliko na delo, kol'kor na izpredvod in na sveži zrak, kakor živino, ki hočejo gnati drugi dan na sejem.

Tu je bil tudi primitiven mlin na ročni pogon. Napol' nagi, upehani in prepoten sužnji so hodili v velikem krogu neprestano kakor ura. Nesrečneži so morali goniti mlino. Paznik je sedel pod lipu in vstal je samo, če je bilo treba priganjati koga s korobcem k delu.

Borba za svetovno hitrostno prvenstvo
Štirje avtomobilski dirkači se bore za svetovno hitrostno prvenstvo. — Angleži ne trpe, da bi bili Američani prvi. — Letos se bo odločilo, kdo vozi z največjo brzino.

Lani se je vršila med Angleži in Američani zanimiva borba za največjo hitrost na svetu, v kateri je končno zmagal Amerika. Na letališču v Dayton Beach na Floridi, kjer se je vršila odločilna bitka, se je pojavil najprej angleški major Segrave, znani kralj volana in s tem dobil največjo avtomobil trofejo, svetovni hitrostni rekord Amerike. Vozil je 334.023 km na uro.

Dirkališče v afriški puščavi

Posledica novega svetovnega rekorda je bila, da so se začeli Angleži z vso naglico pripravljati na nov odločilni spopad, in sicer zopet na dveh frontah. Hitrostni rekord je bil vedno njihova domena in zato smatrajo že od nekdaj, da imajo samo oni pravico do njega. Začeli so graditi nove ogromne avtomobile, ki bi mogli poskati Keechov rekord. Kapitan Malcolm Campbell je na zunaj popolnoma preuredil svojo "Modro ptico". V notranjosti pa ničesar izpreminjal. Samo karoserija je bila bistveno izpremenjena, da bi bil zračni pritisk na avtomobil čim manjši in da bi zračna struha ne ovirala hitrosti. Letos si pa Campbell ni izbral za odločilno dirko dirkašča v Dayton Beach, marveč planino v afriški puščavi pri Vermeuk Pan. Ta kraj leži na sarmem. Do njega se pride po železnični liniji Kapstadta, ki pa vodi samo do Zak River, od koder je še 70 km do dirkašča. Teren je v teh krajih na več kilometrov daleč popolnoma raven. Peseck pokriva debela plast izsušenega blata, ki je na solncu razpolakal, toda ne tako, da bi dirkača oviralo.

Avtomobil za 2 milijona Din

Segrave je udeležil tekme z znamen avtomobilom "Sunbeam", opremljenim z dvema motorjem v skupni kapaciteti 1000 HP. S tem avtomobilom je dosegel Segrave vse do sedanjih hitrostnih rekordov. Njemu se je prvenu posrečilo pobiti hitrostni rekord 300 km na uro, in postavil nov svetovni rekord 330 km na uro. Dočim je Segrave željavorikev v očevje za svoj presentjeti uspeh, ki ga nihče ni prizaval, in ki je bil prava senzacija, se je njegov rojaka kapitan Malcolm Campbell že marljivo pripravljal prekositi Segrave, ki so splošno smatrali za nepremagljivega. A v avtomobilom "Modra ptica", opremljen z Napierovim letalskim motorjem, ki razvija 900 konjskih sil, je vozil lanji spomladni na dirkašču v Dayton Beach 333 km na uro in je tako pobil Segravov svetovni hitrostni rekord. Poleg svetovne slave in mnogih nagrad je dobil tudi letno rento 1000 funtov šterlingov, ki jo je razpisal neki angleški mecenec za onega, kdor poseka Segrava.

Avto s 1500 HP

Toda Campbell se ni dolgo veselil prvenstva v svetovnem avtomobilizmu, niti letne rente. Američanom, ki so bili vedno v avtomobilizmu prvi, uspehi Angležev na njihovih teh niso dati spati. Brez besedilja so začeli pripravljati na odločilni spopad, in sicer kar na dveh frontah istočasno. Tovarna Stutz je gradila avtomobil za znamenje dirkača Franka Lockharda. Ray Keech se je pa pripravljal za napad na največjo hitrost z največjim avtomobilom sveta. Njegov avtomobil "Triplex" je imel tri motorje, ki so razvijali 1500 konjskih sil. Toda Lockhard ni imel sreče, kajti svoj pogum je moral pla-

čati z glavo. Njegov avto se je v polnem diru nenadoma prevrnih in pokopal dirkača pod seboj. Ray Keech je imel več sreče. Poskakal je oba Angleža in s tem dobil največjo avtomobil trofejo, svetovni hitrostni rekord Amerike. Vozil je 334.023 km na uro.

Štirje tekmovalci

Segrave je prepričan, da bo z novim avtomobilom poskak Američane in dosegel nov svetovni hitrostni rekord. Če se mu to ne posreči, naj bi odnesel znamo Campbel. Poleg obč angleških šampijonov volana se pripravljata na borbo za največjo hitrost dva Američana, sedanji svetovni hitrostni prvaki Ray Keech in starji dirkač Ralph de Palma, junak mnogih največjih ameriških avtomobilskih dirk, med njimi tudi dirk za veliko nagrado v Indianopolisu. Vsi štirje tekmovalci streme za sportno slavo, ki jo hočejo priboriti sebi, svoji domovini in tovarni, ki je zgrajena automobile. Mika jih pa tudi delarnica nagrada v znesku 1000 funtov šterlingov in letna renta v znesku 1000 funtov šterlingov, ki jo je razpisal znani angleški sportnik sir Wakefield.

V pričakovanju zmage

V Angliji vlada v najširši javnosti velike ozanjanje za prve poizkuse običajnih dirkačev. Angleški parlament in angleški kraljevski Avtoklub sta vstorila 1000 funtov šterlingov za ureditev dirkašča v Verneuk Pan, kjer bo skoval Campbell doseči svetovni hitrostni rekord. To dirkašč je odkril list "The Cape Times", ki je tudi iniciator vseh priprav za Campbellovo dirko. Segrave je že odpotoval s svojim avtomobilom v Ameriko. Pred odhodom je bil avto razstavljen v izložbenem oknu Deronshire House na vogalu Piccadile in Berkeley Street v Londonu. Zanimanje za avto je bilo nepopolno. Dan za dan so prihajali pred izložbeno okno tisoči radovednežev. Pri odhodu iz Londona so pozdravili Segrave na kolodvoru zastopniki vlade in mesta, a ogromna množica občinstva mu je zležela obilo sreče v odločilnem spopadu za svetovno hitrostno prvenstvo. Segrave je odgovoril na pozdrave: Hvala, "Zlata puščica" in jaz storjava vse, kar bo v najnjenih močeh.

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev. Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

CELOKUPNI INVENTAR PRODAJALNE

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevljev.

Prostovoljna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9. uri dopoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je vezalki, razne kremske, vložki itd. kakor tudi

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1 razpolaga še s precejšnjim številom damskih, tudi najfinnejših čevlj